

73. bányásznapi megnyitó

2023. Kardoskút

Jó szerencsét!

Tisztelt Bányásznapi Ünneplők!

Hölgyeim, Uraim, Kedves Bányász Kolléganők, Kollégák!

A 73. Bányásznapon tisztelettel köszöntöm Önöket. Köszönöm a jelen lévő országgyűlési képviselőknek, miniszter-helyettes, államtitkár, miniszteri biztos uraknak, elnök asszonynak, államigazgatási, önkormányzati, munkáltatói és munkavállalói képviselőknek, hogy elfogadták a meghívásunkat. Köszönöm a sajtó érdeklődését.

A Központi Bányásznapi lebonyolítása 2007 után, amikor Nagykanizsán rendezte a MOL Nyrt. az 57. bányásznapi ünnepséget, újra a szénhidrogén bányászat egyik meghatározó településéhez kapcsolódik, Kardoskúthoz. A település határában nagy kiterjedésű olaj- és gázmezőt találtak, mely révén 1957-től a település a szénhidrogénipar központjává vált. Az ipari méretű kitermelés 1959-ben kezdődött. Az üzem helyét 1961-ben jelölték ki Kardoskút mellett, s 1966-ban már megérkezett Dunaújvárosba a kardoskúti gáz. 1968-ban elkészült az Algyő-Hódmezővásárhely-Kardoskút távvezeték és a Kardoskút-Békéscsaba-Gyula gerincvezeték is. Ezek az energiahordozók tették lehetővé nagyobb ipari vállalatok Dél-Békésbe települését, valamint a Békés megyei lakásokban a gázfűtés tömegessé válását is elősegítették. Az olaj és gáz tehát a térség lendítő erejévé vált. 1968. január elsején a Nagyalföldi Kőolaj és Földgáztermelő Vállalat a kardoskúti üzemet önálló építési üzemmé nyilvánította, amelynek a központjából korabeli, milliárdos nagyságrendű, óriási beruházásokat bonyolítottak le, újításaik, mai fogalommal, az innovatív beruházásaik, az egész iparágra hatással voltak.

A Magyar Földgáztároló Zrt. a porózus kőzet feletti biztonságos vastagságú záró réteg geológiai lehetőségeit kihasználva ma is működteti a földalatti gáztárolót. A modernizációs folyamat napjainkban is folytatódik a zöld hidrogén előállításában, az Akvamarin projektben. Úgy gondolom, hogy a generációkon átívelő tudás, az a munka - amely a föld alatt és a külszínen is embert próbáló, sok esetben nehézségeket, fizikális megterhelést okozó -, közösségeket kovácsolt össze, s ezek a közösségek erősítik ma az átalakuló viszonyok között is a bányásztársadalmat. A mai napon a bányász emlékműnél történt koszorú elhelyezéssel is ezt az értékálló, értéket teremtő tevékenységet ismertük el, köszöntük meg elődeinknek, a bányász kollégáinknak.

A bányamunkában törvény volt, hogy a bányában figyelni kellett egymásra, hogy a bányavállalatoknak támogatni kellett a települések fejlődését, kultúráját, sportját, közösségi életét. Ez a bányász mentalitás, kisugárzó erő adott tiszteletet a bányásznak. Egy-egy bányát ma is nosztalgiával emlegetnek a korábban ott dolgozók az összetartozás érzése, a kialakult baráti munkahelyi légkör miatt is.

Szaktudásunk büszke lehet arra, hogy azokon a településeken, ahol a bányászat akár évtizedekkel ezelőtt megszűnt, felelevenítik a bányásznapi ünnepségeket, színvonalas rendezvénysorozatokat tartanak, bánya nélkül is megünnepelik a bányásznapot.

Szakszervezetünk közel tízezer nyugdíjas tagja közül 506-an kaptak emléklapot és bányász korszát 75-70-65-60-50 éves szakszervezeti tagságukért. Köszöntjük őket is, akik bányamunkájuk kezdetétől tartoznak közösségünkhöz, de egy főhajtással szeretnék

megemlékezni azokról is, akik már nincsenek közöttünk, de sokat tettek a bányászat sikerességéért, az ország energiával, ásványi nyersanyagokkal és vízzel történő ellátásáért.

Tisztelt Ünneplők!

A világon, Európában és Magyarországon is az energiaipar mélyreható változása zajlik, sok esetben ellentmondásos módon. Például a szénfelhasználás tavaly minden idők legmagasabb szintjét érte el. A bolygó villamosenergia-termelésének 36 %-a szénre épült, a globális kereslet növekedett. Az USA-ban 16 %-kal, Európában 24 %-kal csökkent a termelés, de Kína és India 5-5 %-kal növelte termelését, így nehéz lesz elérni globális szinten az éghajlatváltozással kapcsolatos célkitűzéseket. A Nemzetközi Energia Ügynökség jelentése szerint az elektromos járművekhez, napelemekhez és más megújuló energiát előállító erőművekhez nélkülözhetetlen ásványok piaca az elmúlt öt évben megkétszereződött. A befektetések 2022-ben 30 %-kal nőttek, az előrejelzések szerint a lítium mellett a nikkel, réz, grafit, kobalt, mangán, szilícium, króm és cink iránti kereslet 2050-ig 20-szorosára nő. 2021 januárja és 2022 márciusa között a lítium ára 738 %-kal, a kobalté 156 %-kal nőtt. Az Európai Unió kritikus nyersanyagokról szóló törvényébe bekerült már a bauxit is. A Miskolci Egyetem professzora, a tudásbázisok szerint Magyarországon is megtalálhatóak a ritka földfémek, termelésükhöz európai közösségi támogatás is igényelhető. A befektetések ösztönzése mellett szükséges, hogy a vállalkozások kiszámítható szabályozási, gazdasági környezetben tudják megtervezni üzleti tervüket. A kitermelő ipari vállalkozások befektetései 10-15 év alatt térülnek meg. Kiszámíthatóság hiányában nem fektetnek be milliárdokat. Pedig szükség lenne az új szemlélet szerint a nyersanyag értéklánc és a komplex hasznosítás, körkörös gazdaság irányába történő erőteljesebb elmozdulásra.

Az elmúlt időszakban az új jogszabályok jelentősen befolyásolták – sajnos nem pozitív irányban - a vállalkozások egy részének üzleti terveit, a jövőre vonatkozó beruházásait.

A magyar bányászati vállalkozások eredményességét, a kiszámítható jogszabályi hátteret az iparág jövője érdekében biztosítani kell, mert ez hozhat fenntartható munkahelyeket, tisztességes jövedelmeket a bányászoknak.

A szakszervezetek globális, európai és hazai szinten is hangsúlyozták, hogy a zöld átmenet a munkavállalók számára igazságos és méltányos legyen, amennyiben munkahelyek szűnnének meg.

Tisztelt Államtitkár Úr!

Köszönjük, hogy az igazságos átmenet gondolatisága megjelent és reményeink szerint érvényesülni fog a lignitbányászat és az erre épülő villamosáram-termelés területén. A LIFE program ehhez megfelelő szakmai hátteret adhat és a három – Borsod, Heves és Baranya - vármegyékre vonatkozó Igazságos Átmeneti Alap támogatás (több, mint 250 mEUR, 110 mrdFt) fokozatosan segítheti az érintett régiókat. Bízom benne, hogy a cég menedzsmentje és az MVM és természetesen az Energiaügyi Minisztérium által kidolgozott jövőkép az átalakulást kiszámíthatóvá és igazságossá teszi az MVM Mátra Energia Zrt. munkavállalói számára.

Reménykedünk abban, hogy a szénkülfejtésen munkát vállalók és a fűrótoronynál dolgozók újra korkedvezményes ellátásban részesülhetnek, az érintett bányászok várják, mert tudják, hogy 65 éves korukig nem lesznek képesek megfelelő fizikai állapotban ellátni feladataikat folyamatos munkarendben.

Tisztelt Ünneplők!

Az elmúlt évtizedekben az európai és hazai jogszabályváltozások a bányászati vállalkozásokat új viszonyok közé tették, sok esetben megszorításokat hozva. A bányaiipari szociális párbeszéd ugyan eltérő minőségben, de folyamatosan működött európai és a hazai szinten egyaránt. Megpróbáltunk segítséget adni a vállalkozásoknak és a munkavállalóknak is.

A Magyar Bányászati Szövetség főtitkára az elmúlt 25 évben rendezője és személyes közreműködője volt ünnepeinknek. Köszönjük dr. Zoltay Ákos munkásságát és gratulálunk a MAGYAR ÉRDEMREND parancsnoki keresztje polgári tagozat kitüntetéshez. Zelei Gábor úrnak is gratulálunk főtitkári megválasztásához és sikereket kívánunk a felelősségteljes munkájához.

Úgy gondolom, hogy a következő években a tudás lehet az, amely továbblévíti és tovább viszi a bányászati tevékenységet. Biztos vagyok abban, hogy a bányász szakmának és a kitermelő iparágnak van jövője. Támaszkodni kell a Miskolci Egyetem és más oktatási intézmények eredményeire, a szakmai tudással rendelkező cégek tapasztalataira. Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület a selmebányai hagyományok alapján is támogathatja a folyamatot. Kérjük a jelenlévő államigazgatási vezetők támogatását, segítségét a célok elérése érdekében. Köszönjük a kiváló munkát végzők elismerését.

Szeretnék köszönetet mondani a mai ünnepségünk megszervezéséért, támogatásáért a MOL jelenlévő vezetőinek, képviselőinek, dr. Bacsa György ügyvezető igazgató úrnak, szorítunk, hogy a hazai gáztermelés tervezett megduplázása megvalósuljon. Természetesen köszönjük a település önkormányzatának, polgármesterének is a kedves fogadtatást, a vendéglátást.

A 73. Bányásznapi adjon reményt, hogy bányászmunka az olaj és gázmezőkön, a külszíni bányatárségekben, a földalatti rekultivációban egyaránt hozzájárul a gazdasági növekedéshez és ezen keresztül az életminőség javításához, Magyarország sikerességéhez.

Ennek reményében nyitom meg a Központi Bányásznapi ünnepségünket.

Jó szerencsét!